

DICHTGEMETSELDE PALEIZEN

DICHTGEMETSELDE PALEIZEN

verhalen

Tejo Merkus

*Alas! Victor, when falsehood can look so like the truth,
who can assure themselves of certain happiness?*
Mary Wollstonecraft Shelley

*& Monster says: "When I'm gone,
just don't say I never gave ya anything.
It's not so bad to be with me."*

David Thomas: Monster Walks The Winter Lake

Voor Keechie en al mijn legendarische muzen

Reeds verschenen van deze auteur:

OVER WAPPERENDE GEESTEN, verhalen, 2009, eigen beheer

DE VROUW IN DE BOOM, roman, 2014, Brave New Books ISBN 978 94 021 2156 8

In voorbereiding:

DE DANS V/D SPRINKHANEN, roman, najaar 2015

EEN FAMILIEKRONIEK (*werktitel*), roman, t.b.a.

Gezet in Book Antiqua

Coverfoto's: Tejo Merkus

Foto Cathy O'Donnell: screenshot uit *They Live By Night*

ISBN: 978 94 021 3151 2

© 2015 Tejo Merkus.

Contact: tejo.merkus@yahoo.com

DICHTGEMETSELDE PALEIZEN

De Man Die Droomde Dat Hij Dood Was	7
Hoe Het Pocahontas In Engeland Verging	51
Hoe Het Pocahontas In Engeland Verging (korte samenvatting)	70
<i>De Lef-Trilogie:</i>	
Johan En De Gemiste Kansen	71
Lichaamsopeningen	79
Sonate In D Groot	86
Honderd Meter Eenzaamheid	93
Het Juiste Gebruik v/d Sleutel	101
<i>De Verkeerde Vrienden-Trilogie:</i>	
Henkie	122
Gangbang	125
Roze Poeder	127

Om Je Onschuld Te Verliezen Moet Je Een Lam Slachten	129
<i>De Reis & Ontmoeting-Trilogie:</i>	
Bijen Van Uranus	165
Holcomb, Kansas	167
De Hotellobby	169
Mijn Vakantiefoto's	171
De Tennisster Die Bij Haar Service De Ballen Via De Netrand Insloeg (Geen Avontuur Van Saaraiaho)	174
De Eenvoudige Kunst v/h Kijken	202
Mijn Legendarische Vriendin	217
<i>Eindcredits</i>	242

DE MAN DIE DROOMDE DAT HIJ DOOD WAS

I

Op een nacht droomde Gabriel dat hij dood was. Eenmaal wakker geworden, op dezelfde tijd als altijd, namelijk vijf minuten voordat de wekker ging, herinnerde hij zich de droom niet, herinnerde zich zelfs niet gedroomd te hebben, maar ergens vlak onder zijn bewuste zijn was een vage herinnering blijven hangen. Routinematig verrichtte hij zijn ochtendritueel. Hoewel hij getrouwd was voltrok zijn doorde-weekse traditie zich in alle eenzaamheid aangezien zijn vrouw elke morgen op het moment dat zijn wekker ging in de bus naar haar werk stapte. Gabriel nam een douche, ontbeet, trok de kleren aan die hij de avond tevoren op de stoel onder het geopende slaapkamerraam had klaargelegd – een gewoonte die hij een jaar eerder begonnen was toen hij op de dag van een sollicitatiegesprek 's ochtends de juiste kleren uit de kast haalde en nadat hij ze had aangetrokken ontdekte dat ze muf roken – en las de krant terwijl hij een kop koffie dronk en een sigaret rookte. Alles ging zoals het altijd ging en pas later, toen hij alles wat gebeurd was sinds hij was opgestaan recapituleerde, realiseerde hij zich dat het gevoel van dood zijn hem toen al stiekem bekropen had. Maar hoe vaak gebeurt het niet dat op het moment zelf alles normaal lijkt terwijl in retrospectief er wel degelijk kleine aanwijzingen zijn geweest dat iets uit het lood is. Een kleinigheid. Een schilderij dat niet waterpas hangt; een kraan die een extra slag nodig heeft om dicht te gaan; een zwart vlekje uiterst links in het blikveld. Onopgemerkt gingen deze dingen aan hem voorbij om pas achteraf, in een

gereconstrueerde terugblik, betekenis te krijgen. Dat later begon nog niet toen hij op straat een kennis tegenkwam die hem negeerde hoewel ze elkaar bij het voorbijgaan recht in de ogen keken. De kennis keek dwars door hem heen, alsof hij doorzichtig was. Zo ervoer hij het althans. Alsof hij dood was, schoot door hem heen, maar dat was op dat moment overdrachtelijk bedoeld.

Hij liep vervolgens een bakkerij binnen om zijn lunch te kopen. Het was druk en hij moest een nummer trekken, maar hij besteedde geen aandacht aan de andere klanten noch aan de display waarop het nummer dat aan de beurt was in felrode cijfers getoond werd. Hij keek naar de vitrine om tussen de uitgestalde waren dat te kiezen waar hij over vier uur zin in zou hebben. Gekruide kaasbroodjes. Toen hij eenmaal de keuze gemaakt had, was zijn beurt voorbij en moest hij een nieuw nummer trekken. Toen hij weer aan de beurt was waren de gekruide kaasbroodjes op en moest hij een nieuwe keuze maken. Toen hij krentenbollen gekocht had wist hij dat hij over vier uur zin zou hebben in iets hartigs, maar het was te laat, hij zou genoeg moeten nemen met iets zoets.

Aangekomen bij het kantoorgebouw waar hij werkte leunde hij tegen een pilaar en rookte voordat hij naar binnen ging een sigaret; pas over twee uur zou de volgende gelegenheid om te roken zich voordoen, dus hij inhaleerde diep. Zo diep dat hij er duizelig van werd en zijn collega die hem tijdens het passeren groette niet meteen herkende. Hij kon op het moment van de groet zijn blik niet scherp krijgen en toen dat twee seconde later wel lukte was de ander al binnen. Gabriel haalde zijn schouders op en zei hardop tegen zichzelf: "Ik zal hem dadelijk, als we achter ons bureau zitten, extra vriendelijk groeten."

Tijdens het werk gebeurden geen dingen die hem later ongewoon voorkwamen. Misschien een keer, toen de telefoon overging en nadat hij had opgenomen en zich bekend had gemaakt de verbinding verbroken werd, maar dat overkwam hem een paar keer per week. Zijn werk bestond uit het opnemen van de telefoon en het te woord staan van mensen die klachten hadden over de behandeling door overheidspersoneel. Dus het was niet vreemd dat iemand zich soms op het laatste moment bedacht; bij het horen van een stem aan de

andere kant van de lijn concludeerde dat het allemaal de moeite niet waard was, en de verbinding verbrak.

Na het werk werd hij er zich voor het eerst van bewust dat iets niet klopte. Zoals elke dag belde hij Stefanie, zijn vrouw, om af te spreken in welk café ze na werktijd iets zouden gaan drinken. Ze hadden er een gewoonte van gemaakt om elke dag ergens anders heen te gaan; beiden gruwden van de gedachte aan een stamkroeg. Dat kwam vooral door weerzin tegen de sit-com Cheers. Alleen al van de begintune kreeg Gabriel braakneigingen. Toen ze pas samenwoonden werd de serie op prime time uitgezonden en door hen gebruikt om gemeenschappelijkheid te creëren: een gezamenlijke afkeer verbindt. Hij was bij haar ingetrokken omdat zij een grotere woning had. Haar vorige vriend had haar het huis nagelaten toen hij besloot om in Hong Kong bij zijn vrouw te gaan wonen. Het huis was vrij, er zat geen hypotheek meer op en zij mocht er van hem blijven wonen. Hij wilde het niet formeel aan haar overdragen want het was het eerste huis dat hij in zijn leven gekocht had en hij was een sentimenteel man, zoals zo veel rijke zakenmannen voor zover het hun eigen verleden betrof (volgens Gabriel ter compensatie van meedogenloos ondernemen).

Het was een vooroorlogs huis in een arbeidersbuurt, in de straat waar haar minnaar was opgegroeid. Diens vader, een handelaar in oude metalen, woonde aan de overkant. Hij was op jonge leeftijd bij een bonthandel gaan werken en was daar door het van zijn vader meegekregen zakelijk inzicht snel opgeklommen in de bedrijfshiërarchie. Na vijf jaar begon hij voor zichzelf en richtte zich op de import. Niet tevreden over de kwaliteit die aangeboden werd startte hij zelf fabrieken in verschillende landen om dicht bij de productie het bont te kunnen verwerken. Na tien jaar had hij een wereldwijd imperium opgebouwd en was met zijn vrouw in Hong Kong gaan wonen, maar hij hield hier in de stad het hoofdkantoor aan. En zijn eerste huis. Hij begon een verhouding met zijn piepjonge secretaresse, die in de praktijk het hoofdkantoor leidde, en haalde haar na de dood van zijn vader in huis. Het ging eigenlijk heel goed tussen hen, zijn vrouw kende haar en wist van hun verhouding. Ze had er geen problemen mee, integendeel, ze begon zelf in Hong Kong een relatie met de Chinese advocaat van het bedrijf. Na een jaar of twee

begon het dubbele leven echter te veel van hem te vergen en koos hij ervoor om zijn geboorteplaats, zijn huis en zijn minnares op te geven en zich volledig in Hong Kong te vestigen. Een jaar later trok Gabriel bij Stefanie in en weer een jaar later trouwden ze. Stefanie wilde niet naar Cheers kijken omdat het de favoriete serie van haar ex was en zij met Gabriel nieuwe routines wilde opbouwen; Gabriel haatte Cheers omdat het hem eraan herinnerde dat zij in dit huis al een leven achter de rug had, een leven waar hij geen deel van had uitgemaakt. Een verleden waar hij tegen moest concurreren en die competitie kon hij als eenvoudig ambtenaar nooit winnen. Hij vond sowieso dat het onmogelijk was op te boksen tegen herinneringen, die, anders dan de werkelijkheid van het moment, vloeibaar waren en elke mogelijke vorm konden aannemen; zich konden voegen naar elke binnen handbereik zijnde mal waarin zij gegoten werden.

In eerste instantie verzette hij zich tegen het plan om in dit huis te gaan wonen, ondanks Stefanies sterke argument dat het gratis was. Maar in zijn eigen huis kwam hij niet meer graag. Sinds zijn buurman door zijn vrouw verlaten was haalde hij elke dag vrienden in huis die tot midden in de nacht luidruchtige feestjes bouwden met veel bier en van de straat geplukte heroïnehoertjes. De eindeloos doorjengelende bluesrock ging hem echter nog het meest op de zenuwen werken. Hij kocht oordopjes maar die hielpen niet voldoende. Hij kon praten met de buurman maar was bang dat die vrienden hem dat niet in dank zouden afnemen en de volumeknop nog een standje hoger zouden zetten. Om nog maar te zwijgen over het extra gekrijs waartoe ze de hoertjes zouden aanzetten. Dat was een waarschijnlijk scenario, hij zag immers elke dag wat voor types zijn buurman in huis haalde. De politie bellen zou de zaak helemaal doen escaleren. Er bleef dus niets anders over dan bij Stefanie in te trekken. Dat klinkt als een negatieve keuze maar was het uiteindelijk niet: ze waren verliefd en wilden bij elkaar zijn. Niettemin bleef het hem dwars zitten dat zij op deze plek al een leven met een andere man had gehad. Stefanie snapte zijn probleem en stelde voor dat ze alles weg zou doen zodat alleen de muren en vloeren over zouden blijven. Die mocht hij vervolgens naar eigen smaak aanpakken: verf, behang, vloerbedekking, laminaat. Ook kreeg hij eerste keuze bij het uitzoeken van meubilair. Tenslotte koos

hij ervoor om de logeerkamer als hun nieuwe slaapkamer te gaan gebruiken. Zo bleef er slechts één ding over dat de herinnering aan haar eerder bestaan levend hield: de tv-serie Cheers. Dus besloten ze om niet meer na het werk naar meestal dezelfde kroeg te gaan waardoor die automatisch hun stamcafé zou worden, maar elke dag een willekeurige andere te nemen.

Omdat ze voor vandaag nog geen keuze gemaakt hadden belde hij haar, terwijl hij voor het kantoorgebouw waar hij werkte zijn eerste sigaret sinds tweeënehalf uur opstak. Hij inhaleerde diep maar werd niet duizelig. Ze nam niet op. Dat gebeurde nooit; zij nam altijd op als hij belde. Hij nam altijd op als zij belde. Misschien was een vergadering uitgelopen. Of zat ze op de w.c.. Toen hij de sigaret op had belde hij opnieuw. Ze nam weer niet op. Hij liep richting centrum en liep het eerste het beste café binnen dat hij tegenkwam. Hij bestelde een glas bier dat hij in één teug leegdronk. Hij belde een derde keer maar kreeg geen gehoor. Hij raakte in paniek. Zou er iets gebeurd zijn met Stefanie? Moest hij het ziekenhuis bellen? Maar als ze een ongeluk had gehad zouden ze hem meteen gebeld hebben. Hij controleerde of hij oproepen had gemist. Hij wist dat hij geen oproepen had gemist maar checkte niettemin zijn telefoon. Plots schoot een absurde gedachte door hem heen: wat als niet haar iets was overkomen maar hem? De aanvankelijk onbeduidend lijkende details van vandaag presenteerden zich aan hem als een oorzakelijk verband. In omgekeerde chronologie scheerden de afwijkingen van de normale gang van zaken langs hem heen. Bijna had hij de bron achterhaald toen de deur van het café openging en zijn vrouw binnenkwam. Dat maakte geen einde aan zijn ongerustheid. Weliswaar was haar dus niets overkomen, maar ze was hier op een plek waar hij haar niet verwachtte, waar hij zelf per toeval was terechtgekomen. Wat als zij hier met iemand anders afgesproken had en hem nu onverwacht zag? Zou ze denken dat hij haar gangen volgde? Zou ze een scène maken? Of zou ze...? Maar wat als ze hem niet herkende? Wat als hij helemaal niet hier was?

Ze bleef bij de deur staan om haar ogen te laten wennen aan de betrekkelijke duisternis binnen. Zou hij haar roepen? De man naast hem aan de bar bestelde een Ierse whiskey met één ijsklontje. Terwijl

de barkeeper het drankje inschonk stak de man een sigaret aan. Hij had rossig haar en het voorkomen van een matroos, dus de drankkeuze verbaasde Gabriel. Moest zo iemand niet een Schotse whisky bestellen? Niet dat Gabriel vond dat mensen niet vrij waren om te doen en laten wat ze wilden, maar het plaatje paste soms niet. Chinezen die frites aten. Fransen die bier dronken. Duitsers die in een Ford reden. Amsterdammers die bij Feyenoord voetbalden. Waarom bij een kampioenschap nog juichen op het Leidseplein wanneer negen van de elf spelers van Ajax uit een andere stad, zelfs uit een ander land kwamen?

De barkeeper zette de whiskey op de bar en vroeg de man de sigaret uit te maken. Op dat moment zag Stefanie Gabriel zitten. Ze gaf geen enkele blijk van herkenning toen ze hem naderde. Ze groette hem niet maar begon meteen te praten toen ze naast hem kwam staan.

“Maar goed dat we gisteren hebben afgesproken hierheen te gaan, want mijn telefoon heeft geen sap meer en ik heb de oplader thuis laten liggen.”

Het verbaasde hem dat deze mededeling hem niet op zijn gemak stelde. Tenslotte had Stefanie al zijn verontrustende gedachtes door deze ene zin ontkracht en de hele situatie genormaliseerd. Het bracht hem echter niet op een plek waar hij rustig achterover kon leunen, dus moest hij zich er zelf actief heen bewegen. Hij kustte haar snel op de wang en rook haar parfum. Zij raakte met het puntje van de tong zijn wang aan. Hij bestelde twee bier. Hij probeerde zich te herinneren wanneer ze hadden afgesproken om hier hun aperitiefje te drinken. Hem viel niets te binnen, maar hij besloot dit niet ter sprake te brengen, bang in een ingewikkelde en zinloze discussie verzeild te raken die zou eindigen in een eindeloos heen en weer gaand wellen-nietes. Dus dronken ze zwijgend van hun bier. Gabriel keek naar de koolzuurbubbel in het halfvolle glas en zag hoe ze zich een weg door het bier naar boven baanden om daar, het doel bereikt en bevrijd van het omringende vocht, in het niets te verdwijnen. Ik sta naar de ultieme metafoor van mijn leven te kijken, dacht hij en schrok van zijn eigen nihilisme. Stefanie liep naar de jukebox en koos een liedje uit. B4, dat wilde ze horen. Ze vroeg een munt aan de barkeeper, stopte de vijftig cent in de gleuf en drukte op B en 4. Het mechanisme begon te

werken en even later klonk Down Man van Brainbox. De muziek in de jukebox was even oud als de jukebox zelf.

“Kun je geen vrolijkere muziek uitkiezen?” mompelde de man met de whiskey. Stefanie schonk geen aandacht aan hem en begon met de ogen dicht, als in een trance, te bewegen. Ze bewoog niet op de muziek, dat zou onmogelijk zijn tenzij je spastische bewegingen ging maken, maar ze heupwiegde alsof er een lieflijke ballade klonk. Halverwege het nummer stopte ze abrupt, opende haar ogen en zocht naar Gabriel, die zonder enige bedoeling aan een tafeltje bij het buitenraam naast de ingang was gaan staan, vond hem en liep op hem af.

“Heb je al besloten?” vroeg ze. Hij wilde antwoord geven maar toen hij haar aankeek verbaasde hij zich plots over de sproeten op haar voorhoofd en om en op haar neus. Vormden ze gisteren niet heel andere patronen? Normaal kon je het sterrenbeeld Hercules erin herkennen, nu leek het alsof De Slangendrager zich in dwarse richting op haar gezicht genesteld had.

“Wat kijk je vreemd? Heb ik iets op mijn gezicht?”

“Nee.”

“Heb je al een restaurant uitgekozen?”

“Zou ik dat doen?”

“Ja, dat zou jij doen. Dat hebben we afgesproken toen we besloten om na het werk naar dit café te gaan en er maar één restaurant in de buurt is en dat is een Argentijn en dat vind jij niet lekker.”

“O ja, ik weet het weer,” loog hij. “Jij houdt trouwens ook niet van het eten daar.”

“Ze hebben daar lekkere salades. Heb je nu wel of niet al een restaurant uitgekozen?”

Hij keek naar buiten, waar hij een groepje fietsers zag passeren, en probeerde zich iets van hun conversatie van gisteren te herinneren. Alles bleef blank. Hij antwoordde haar niet maar ging naar het toilet en terwijl hij zonder enige aandrang voor het urinoir stond pijnigde hij zijn brein op zoek naar verborgen snippers van de gesprekken die hij naar het scheen gisteren met zijn vrouw had gevoerd. Niets schoot hem te binnen. Alsof hij haar de hele dag niet gezien had. Uit alle macht zocht hij naar aanknopingspunten. Hij stelde zich hen voor

terwijl ze op de bank televisie keken. Een film? Een talkshow? Een comedy? Geen enkel beeld kwam tevoorschijn. Oké, concentreren. De bekleding van de bank, dat moet geen enkel probleem opleveren. Model: driezits, hoge rug, ronde armleuningen. Stof: linnen. Kleur: antraciet. Kleine paarse kussentjes voor extra ondersteuning van de onderrug. Die had zij uitgekozen omdat ze de bank saai vond. Zie je wel, het komt wel, als je maar nadenkt. De bank is er, stel je jezelf erop voor. Droeg je pantoffels? Hij keek naar zijn denkbeeldige voeten die hij op het salontafeltje voor de bank gelegd had en probeerde zijn pantoffels te visualiseren, maar wist niet meer hoe zijn pantoffels eruitzagen. Had hij wel pantoffels? Oké, iets anders. Haar voeten, naast de zijne. Paars gelakte nagels. Brede tenen. Mannenvoeten noemde ze ze zelf. Hij was het daar niet mee eens, hij vond mannenvoeten immers niet mooi. Ze benamen hem het beeld op de tv. Dat deed ze om te plagen. Ze wiebelde met haar tenen. Hij voelde hoe zijn penis zich half oprichtte. Nu zou hij helemaal niet meer kunnen plassen. De muur tegenover de bank, rechts naast de tv. Wat is daar? Een filmposter? Een uitvergroete en ingelijste foto? Wacht, concentreer, het begint te dagen. En eindelijk ging de urine stromen.

Op dat moment kwam de whiskeyman het toilet binnen. Hij gooide de deur open, die tegen de muur sloeg en weer piepend maar tergend langzaam sloot, en bleef midden in de ruimte stilstaan, alsof hij niet meer wist wat hij hier kwam doen. Gabriel schrok zo van het plotselinge kabaal dat hij zich omdraaide zonder er zich van bewust te zijn dat hij stond te plassen.

“Mooi geval,” zei de man, passeerde Gabriel en ging voor een urinoir staan.

“Als je het maar laat om naar de mijne te loeren,” zei de man en pistte met een krachtige straal tegen de nepvlieg die op het porselein geplakt was. Terwijl zijn blaas leegliep stak hij een sigaret aan.

“Sinds het rookverbod is de lol van het naar de kroeg gaan er een beetje van af,” mompelde hij. Gabriel wist niet of van hem een reactie gevraagd werd en antwoordde niet. Zonder na te druppelen stopte hij zijn mooie geval terug in de broek, ritste dicht en ging het café weer in. Dat zijn onderbroek aan de rechterkant een beetje nat en warm werd deerde hem niet. Stefanie stond weer bij de jukebox en wierp opnieuw

een munt in. Hij stond naast haar en keek hoe ze D7 intoetste. Hij keek naar het kaartje en zag bij D7 'Right Place Wrong Time' van Dr. John, The Night Tripper staan. Ingetikt met een typemachine die met de puntjes op de 'i' het papier doorboord had. Stefanie begon te dansen en Gabriel volgde haar bewegingen, maar wel een stuk slomer.

"Thai."

"Wat?"

"Thai. Ik heb zin in een groene curry."

"We zijn deze week al bij de Thai geweest."

"Toen had ik een pad thai. Nu wil ik een groene curry."

"Toen had je ook een groene curry. En kokossoep."

"Dan neem ik nu een pad thai."

Stefanie schudde haar hoofd, deels geamuseerd maar ook uit ergernis.

"Prima. Thai zal het zijn."

Ze moesten dwars door het centrum naar de andere kant van de stad om naar het Thais restaurant te gaan. Ze namen een tafeltje in een hoek en bestelden bij de blonde serveerster een Chang, import pils uit Thailand. Gabriel kwam hier niet zo graag als bij de andere Thai omdat deze zaak gerund werd door Nederlanders en hij de authentieke Thaise sfeer miste die de andere Thai wel had; maar daar waren ze twee dagen geleden al geweest en bovendien beviel hier het eten beter. Omdat Gabriel in het café zijn keuze al had gemaakt kon hij terwijl Stefanie de menukaart bestudeerde rustig rondkijken. Een paar tafels verder zat de collega die hij vanmorgen vanwege zijn duizeligheid niet had gegroet. Van zijn voornemen om hem op kantoor extra vriendelijk te groeten was niets terechtgekomen omdat de collega de hele dag vergaderend had doorgebracht. Aangezien die man het hoofd van zijn afdeling was leek het Gabriel verstandig om op goede voet met hem te blijven, dus hij stond op om een praatje te gaan maken. Hij was halverwege toen hij zich bedacht en rechtsaf sloeg, richting toiletten. Hij hoefde niet maar vond het opeens ongepast om zijn directe baas aan te spreken. Alsof de man er behoefte aan had om in zijn vrije tijd en in het bijzijn van ravissant vrouwelijk gezelschap werkgerelateerde gesprekken te voeren met ondergeschikten die hem niet eens goedemorgen hadden gezegd. Op het toilet waste hij zijn handen en keek naar zichzelf in de spiegel. Hij vond een mee-eter op

zijn jukbeen en kneep hem uit. De gele vette sliert die zich achter het zwarte kopje verborgen had gehouden wreef hij tussen duim en wijsvinger tot pulp, en hij rook eraan. Zwavelig. Zou het bij mensen met een ander eetpatroon anders ruiken? Bij mensen die geen uien aten bijvoorbeeld? Hij waste zijn handen opnieuw en trok met een losse euro, die hij in zijn broekzak vond toen hij zijn zakdoek pakte omdat de papieren handdoekjes op waren, een pakje condooms uit de automaat. Hij wist niet waarom hij dat deed want hij en Stefanie gebruikten geen condooms en de gedachte om met een andere vrouw seks te hebben kwam niet bij hem op. Hij zou niet eens weten met wie. Ze waren al heel lang samen en hadden elkaar plechtig beloofd, zoals een bruid en bruidegom elkaar plechtig beloftes doen, om als ze met een ander zouden slapen altijd een condoom te gebruiken. Dus ze hoefden niet bang te zijn voor een geslachtsziekte. En aangezien hij gesteriliseerd was hoefden ze ook niet bang te zijn voor een zwangerschap. Als Stefanie de condooms in zijn broekzak vond zou ze denken dat hij vreemdging, of dat althans van plan was, dus slim was het niet geweest om ze te kopen. Dat realiseerde hij zich toen hij weer in het restaurantgedeelte kwam. Hij kon de condooms aan dat paartje geven dat overduidelijk verliefd aan de eerste date bezig was. Nee, dat zou voor alle betrokkenen op elk front verkeerd uitpakken. Hij zou ze onderweg naar huis in een afvalbak gooien.

“Ik heb al voor ons allebei besteld,” zei Stefanie terwijl hij ging zitten.

“Als voorafje viskoekjes. Ik hoop dat je daar zin in hebt want ik ga die niet alleen opeten.”

“Heb je ook bier besteld?”

“Alleen voor mezelf. Jij hebt nog.”

Hij pakte het flesje, schonk wat er nog in zat in het glas en dronk het op. Toen de blonde serveerster met de viskoekjes en een volle fles voor Stefanie kwam vergat hij voor zichzelf bier te bestellen. Hij zag de tafelenote van zijn chef steelse blikken op hem werpen en wist dat hij over hem praatte; haar vertelde hoe hij geweigerd had hem te groeten vanmorgen; hoe hij elke week telefoontjes kreeg waar hij geen notitie van maakte; dat die telefoontjes zo kort duurden dat er onmogelijk een gesprek kon plaatsvinden, dus dat er waarschijnlijk codes gewisseld werden; dat hij voornemens was zijn gangen na te laten gaan.

Er verscheen een angstige blik op het gezicht van de tafelenote van zijn chef. Hij vertelde haar nu beslist dat hij serieuze aanwijzingen had dat Gabriel betrokken was bij een extreem-nationalistisch terroristennetwerk. Een opmerking ooit gedaan bij de koffieautomaat had hem op dit spoor gebracht: Gabriel had toen namelijk gezegd dat rijst geen goed voedsel was voor ons omdat het niet van hier kwam. Degene tegen wie hij het zei, antwoordde: "Aardappelen komen ook niet van hier. Moeten we allemaal weer haver gaan eten?"

Gabriel zei: "We eten al eeuwen aardappelen."

De ander: "Toen eeuwen geleden de aardappel geïntroduceerd werd, liep er ook iemand als jij rond die zei dat aardappels geen goed voedsel voor ons was."

"Ik bedoel dat alles wat je tot je neemt binnen een straal van zestig kilometer verbouwd moet kunnen worden. Dat heb ik in een boek over natuurvoeding gelezen."

Gabriel zag de tafelenote van zijn chef met een blik vol vraagtekens naar hem kijken. Ze was een mooie vrouw. Van zijn leeftijd, gesoigneerd: zwart colbertje op een mintgroen strapless jurkje, eenvoudige parelketting met erbij passende oorbellen, de volle lippen subtiel parelmoer gestift, een dun streepje eyeliner, haar lange zwarte haren met een band van dezelfde stof als de jurk uit het gezicht gehouden, koolzwarte ogen. Ze zou zomaar kunnen komen uit de regio waar aardappels oorspronkelijk groeien. Ze zei iets. Gabriel wist zeker dat ze zei dat iemand met dergelijke opvattingen niet in een Thais restaurant ging eten. Zijn chef haalde de schouders op. Hij antwoordde iets in de geest van: dat doet hij om ons te misleiden. Dat is een vaak gebruikte tactiek bij terroristen. Hij zag het bijna letterlijk als tekstwolk boven zijn hoofd staan, in comic sans serif, dat typische letterteken dat in strips vaak gebruikt wordt. De vrouw barstte hoofdschuddend in lachen uit.

"Eet je nog van die viskoekjes, schat? Het is teveel voor mij alleen."

Zonder te kijken nam hij een koekje en doopte die in de pittige rode saus in het ronde kommetje aan de rand van het bord. Terwijl hij een hap nam zag hij dat zijn chef kwaad werd, driftig het bestek op het bord kwakte en opstond. Vanwege diens hoekige motoriek trok Gabriel de conclusie dat de man zijn woede niet onder controle had.

De man kwam recht op Gabriel af. Hoe had zijn gedrag ooit zo'n sterke reactie kunnen uitlokken? Dat leek hem moeilijk voorstelbaar, ook al had de door hem tot in het extreme doorgevoerde fantasiedialoog van zojuist werkelijk plaatsgevonden. Ging hij hem nu te lijf vanwege een opmerking over aardappels?

Als groet, of wellicht ter afweer, stak Gabriel zijn hand op. De chef bleef vlak voor zijn tafel staan, knikte kort naar Stefanie en zei: "Ik kreeg net een verontrustend bericht."

Gabriel voelde zweet overal uit zijn poriën komen; binnen een paar seconden dreef het naar verschaald bier ruikende vocht op alle mogelijke plekken langs zijn huid naar beneden.

"Nu komt het," dacht hij en zette zich schrap om de onvermijdelijke klap die zou volgen af te slaan, terwijl het zweet zelfs uit zijn anus begon te druppelen.

"Er is een gaslek op kantoor geconstateerd. Heb jij vandaag iets vreemds geroken?"

Gabriel schudde zijn hoofd. De man vervolgde: "Behalve dan het goedkope parfum van Tricia."

Hij lachte maar hield er meteen mee op toen Gabriel niet op zijn onkies grapje reageerde.

"Ik ga ervanuit dat morgen weer alles in orde is, maar het is misschien verstandig om voordat je naar kantoor komt eerst met de receptie te bellen."

Gabriel knikte, waarna de man zich omdraaide en terugliep naar zijn eigen tafeltje.

"Een collega?"

Gabriel knikte opnieuw en veegde met zijn mouw zijn voorhoofd droog.

"Hoe vaak moet ik je vertellen dat je moet oppassen met die rode saus? Die is hartstikke scherp."

De blonde serveerster kwam met het eten. Een pad thai met garnalen voor hem, een penang curry met tilapia voor haar.

Toen ze die avond thuiskwamen trok Gabriel terwijl hij nog in het gangetje bij de voordeur stond zijn broek uit. Hij haatte deze broek, die hoogst oncomfortabel om zijn benen sloot. Hij had al sinds zijn jeugd problemen met broeken. Ze waren stug of prikten of schuurden langs

zijn dijen en werden pas na lange tijd dragen en talloze wasbeurten prettiger om aan te hebben. Dus als ze bijna versleten waren. Deze broek was nog vrij nieuw en eigenlijk een maat te klein. Hij moest in het vervolg in zijn eentje broeken gaan kopen; Stefanie besteedde te veel aandacht aan hoe strak de stof om zijn achterste spande en te weinig aan zijn comfort.

Hij had alleen zijn T-shirt en shorts nog aan toen hij met een korenwijn op de bank ging zitten en een sigaret opstak. Toen hij voor zich op de grond zijn pantoffels zag staan, bruin-groen geruite stoffen instappers met dikke rubberen zolen, moest hij lachen.

Stefanie kwam met een groot glas water naast hem zitten en stak haar voeten met de paars gelakte nagels tussen zijn dijen; ze droeg een rafelig wit shirtje en een turquoise sportbroekje. Ze pakte de sigaret van hem af, nam drie snelle trekjes en stak hem terug tussen zijn wijs- en middelvinger. Haar sproeten hadden zich inmiddels weer volgens de vertrouwde Hercules-constellatie gehergroepeerd. Zij streek door zijn haren en glimlachte; hij kuste haar op de lippen en keek gelukkig. Zijn stem was een beetje hees toen hij zei: "Alles leek een beetje *off* vandaag, ik weet niet waarom. Maar nu is de orde hersteld."

Ze stond zonder iets te zeggen op, kuste hem op zijn voorhoofd en verdween met het glas water in haar hand naar de slaapkamer. Gabriel keek haar na en zette toen ze weg was de televisie aan, drukte de 'mute'-knop in en staarde gedachteloos naar het scherm. In een reisprogramma liep een hippe jonge blondine in een camouflageshirt, cut out jeans en Dr. Martens door een drukke straat in een Oost-Aziatische metropool, bleef af en toe staan en legde iets uit aan de kijker terwijl ze wees naar de rij winkeltjes rechts van haar. Aan de namen op de uithangborden kon hij zien dat ze in Vietnam was. Ho Chi Min Stad als het Bangkok van de nabije toekomst. Hij huiverde en verzon er zachtjes voor zich uit prevelend zelf een verhaal bij, hoe het communisme langzaam verdreven werd door de niet aflatende consumptiedrang van de westerling, hoe de door kicks gedreven avontuurlijke toeristen met hun rugzakken en een exemplaar van Lonely Planet in hun hand inmiddels alle uithoeken van de aarde bevolkten, kermis in het tropisch regenwoud, *next stop: space!*

Toen hij zijn punt had gemaakt dronk hij zijn borrel op, ging naar de keuken, pakte de fles korenwijn uit de diepvries en schonk zijn glas opnieuw vol. Het eerste wat hem opviel toen hij terug in de huiskamer kwam was de blauwe reflectie van het tv-scherf in de ruit. De gordijnen waren nog open. Hij liep naar het raam om ze te sluiten. Wat was dat? Hij bleef staan, bewoog naar links, bewoog naar rechts. Hij zag de vaag verlichte huiskamer in de ruit weerspiegeld. Hij zag de tv, de boekenkast, de openstaande deur die naar de gang leidde, de omtrek van de lijsten van de schilderijen aan de muur, het bankstel, de staande schemerlamp. Alleen zichzelf zag hij niet.

II

L'heure bleue noemen de Fransen het, dit moment waarop de nacht in de dag over gaat. Het moment dat de nachtvogels er het zwijgen toe doen en gaan slapen terwijl de dagvogels nog wakker moeten worden. Zelfs in de stad is het een magisch, stil moment: de nachtbrakers zijn inmiddels hun huis binnengestrompeld, maar er zijn nog geen mensen op weg naar hun werk. Niemand op straat. Behalve Gabriel. Hij vond zichzelf op een bankje in een parkje aan de rand van het centrum, met in zijn linkerhand de fles korenwijn en tussen zijn lippen een sigaret die halverwege was uitgegaan.

Hij wist dat hij gestorven was maar dat zijn lijf dit nog niet tot zich had laten doordringen. Hij moest nu de tijd overbruggen tussen zijn echte dood, die dus blijkbaar gisterenochtend had plaatsgevonden, tot aan de fysieke voltooiing op een nog nader te bepalen tijdstip. Hij ging er echter niet van uit dat hij zelf enige stem had in de beslissing hierover. Dus was elke dag zijn laatste.

“Deze laatste dag begin ik met een goed ontbijt,” zei hij hardop tegen de boom die roerloos naast het bankje stond. Hij nam zich voor om deze laatste dag zo bewust mogelijk door te brengen en alles wat hij vandaag via zijn zintuigen ervoer hardop tegen zichzelf, met woorden, in volledige zinnen, te beschrijven. Geen waardeoordelen, geen associaties met andere mensen, zaken, gebeurtenissen, herinneringen;

geen gespeculeer. Heel sec beschrijven, dat was de opdracht die hij zichzelf gaf. De groene, bloeiende en geurige linde bevindt zich naast dit bankje, dat bestaat uit bruine planken op een betonnen onderstel. Waar kon hij zo vroeg in de ochtend iets te eten krijgen? Omdat hij geen idee had begon hij in een willekeurige richting te lopen en had het zo druk met om zich heen kijken en nadenken over mogelijke eetgelegenheden die op dit tijdstip open konden zijn dat hij zijn zojuist genomen voornemen om alles wat hij zag meteen te benoemen vergat. Hij was al een eind buiten de bebouwde kom toen hij een truckerscafé zag. Op de parkeerplaats stond een tiental vrachtwagens met aanhanger naast elkaar. Deze passerend en de opschriften lezend concludeerde hij dat ze allemaal uit Centraal-Europa kwamen. Zijn eerdere voornemen viel hem te binnen. En meteen volgde de twijfel. Met welk doel zou hij zich aan een dergelijke discipline onderwerpen? Wat was de meerwaarde hiervan boven zijn levenslange routine van beelden, indrukken, geuren, geluiden opnemen, zonder ze te definiëren? Het waren immers zijn laatste uren, hij kon zijn aandacht aan zinnigere zaken besteden. Hij dacht aan een film die hij een paar jaar geleden met Stefanie gezien had. Hij had geen zin gehad om die film te zien maar Stefanie stond erop dat hij meeding; ze wilde de ervaring van een heel speciale, unieke film met hem delen, zo legde ze hem uit. *Das Summen der Insekten, Bericht einer Mummy*. De film ging over het echt gebeurde verhaal van een man die een speciale manier had verzonnen om zelfmoord te plegen. Hij zette een tentje neer op een afgelegen plek in een bos en ging daarin liggen, zonder eten en drinken, en wachtte op de dood. Met een cassette recorder nam hij alles op wat hem in zijn laatste dagen te binnen viel. De regisseur had deze laatste gedachtes in een voice over gezet en het beeld als een powerpoint-presentatie beschouwd: de statische shots van de binnenkant van de tent en van de langs de boombladeren naar beneden vallende regendruppels waren slechts illustratie. Na afloop was hij enthousiast, omdat het tenslotte om unieke opnames ging van een man die de gedachtes van de dagen voor zijn zelfverkozen dood aan ons toevertrouwd had. Stefanie was echter woest. Had deze man, die bewust de dood ging ontmoeten en deze besloot te documenteren werkelijk niets anders te melden dan boekhoudkundige feitjes over

zijn afnemende lichaams-functies? Geen enkele gedachte over de rol die hij in het leven van zijn naasten gespeeld had, over de aanleiding of reden om zelfmoord te plegen, over de betekenis van zijn leven of het ervaren gebrek eraan, de zin van het leven in het algemeen, God? Je staat oog in oog met de dood en er komt geen enkele filosofische of spirituele overweging in je op, slechts een droog verslag over de hoeveelheid urine die je uitscheidt? Gabriel snapte Stefanie. Toen niet ("Dit was nu eenmaal wat hem bezighield. Het ontging hem dat hij jou een plezier moest doen."), maar nu wel. Hij verkeerde nu in een soortgelijke situatie, weliswaar niet zelfverkozen maar met hetzelfde toekomstperspectief, en hem werd nu de opdracht gegeven aan de buitenwereld inzicht te geven in wat er in iemand omgaat die de dood in de ogen kijkt. En in zijn geval bestond de buitenwereld exclusief uit Stefanie. Het idee om alles zo bewust mogelijk mee te maken en precies te beschrijven was een onhandige poging geweest om met Stefanie te communiceren. Te laten zien hoe het wel moest. Haar niet teleurstellen op de manier waarop de film haar had teleurgesteld. Dus hij moest een ander plan bedenken. Het gemakkelijkste was natuurlijk om haar gewoon alles te vertellen, vanavond op de bank bij een borrel en een plankje Franse kaas, maar die weg was voor Gabriel onbegaanbaar, dat hadden de gebeurtenissen gisteren wel bewezen. Hij ervoer het alsof de Voorzienigheid een onzichtbaar scherm had opgetrokken en hen in parallelle elkaar buitensluitende werelden had geplaatst. Het was ook een boodschap geweest: je moet dit alleen doen, je mag Stefanie niet hierin betrekken, je mag haar niet belasten met jouw zorgen. Het was zijn strijd. Zijn laatste strijd.

Stefanie was een goede vrouw. Hij was in een stad honderd kilometer verder naar een concert gegaan en had de laatste trein naar huis gemist. Hij liep terug naar de concertzaal, van plan om tot sluitingstijd biertjes te drinken aan de bar om daarna een beetje door de stad te zwerven totdat de eerste trein zou vertrekken. Een vrouw kwam naast hem staan en wachtte totdat de barkeeper haar droge witte wijn ingeschonken had. Zij was hem tijdens het concert al opgevallen, vanwege haar zakelijke mantelpakje tussen de vrijetijdskleding van de andere bezoekers. Ze droeg een blauwe kokerrok tot net boven de knieën, bijbehorend colbertje, een ivoorkleurige blouse van glanzend

zijde en donkerblauwe pumps. Ze viel op tussen de T-shirts en vale jeans, maar scheen zich volkomen op haar gemak te voelen. Toen ze de witte wijn in ontvangst nam kon Gabriel het niet nalaten te zeggen: "Je bent een vreemde eend in de bijt, maar je voelt je als een vis in het water."

Ze keek eerst hem aan, vervolgens naar haar kleding, glimlachte en zei: "Het werk moest af en toen had ik geen tijd meer om me thuis te gaan omkleden."

Ze betaalde de wijn, hief het glas en proostte.

"En dat ik me hier op mijn gemak voel komt doordat ik hier vaak kom. Dit is bijna mijn huiskamer. Maar jou heb ik hier nog nooit gezien."

"Dat klopt. Dit is de eerste keer dat ik in deze stad ben. Speciaal voor The Lounge Lizards."

"Fan van hen, of gewoon een jazzliefhebber?"

"Allebei niet echt. Ik houd van allerlei soorten muziek. Maar ik hoorde van een vriend dat The Lounge Lizards erg goed zijn. Hij heeft hen vorig jaar gezien op het North Sea Jazz Festival. Volgens hem is het geen echte jazz en noemen ze het zelf fake jazz."

"Dat was in het begin zo, toen Arto Lindsay gitaar speelde. Maar daarna, sinds de uitbreiding van de blazerssectie, is het toch verdacht veel op echte jazz gaan lijken."

"Je hebt er verstand van."

"Verbaast je dat?"

"Ja. Vrouwen zijn meestal niet zo van de feitjes en weetjes. Dat is toch meer een maniertje van mannen, met de bedoeling elkaar af te troeven."

"Tegenover andere mannen of om indruk op vrouwen te maken?"

"Altijd het eerste, vaak ook het tweede."

"En wat als vrouwen van de weetjes zijn? Wat zegt dat?"

"Dat ze lesbisch zijn? Neurotisch? Ik weet het niet."

"Ik ben niet lesbisch en niet neurotisch. Waag nog een gokje."

"Liever niet. Dadelijk ga ik je nog per ongeluk beledigen."

"Je hebt me met 'lesbisch' en 'neurotisch' ook niet beledigd, dus je loopt weinig risico."

Gabriel zou snel ontdekken dat Stefanie nogal neurotisch was en zich wel degelijk ook tot vrouwen aangetrokken voelde. De afspraak die ze

maakten toen ze trouwden (om onbeduidende seks met anderen niet uit te sluiten), was vooral geworteld in haar behoefte om af en toe seks met een vrouw te hebben en niet het gevolg van zijn versierders-natuur, die overigens niet bestond.

“Je bent directiesecretaresse en moet van alles op de hoogte zijn om je werk goed te kunnen doen. Daarom verzamel je feitjes en weetjes.”

“De volgorde is verkeerd maar verder helemaal goed.”

Ze gaf hem een goedkeurend klapje op zijn schouder en vervolgde: “Omdat ik graag feitjes en weetjes verzamel was het de perfecte keuze om directiesecretaresse te worden.”

Gabriel bestelde een droge witte wijn en een pils. Ze proostten.

“Je zei net dat je nog nooit in deze stad bent geweest. Zit je in een hotel?”

“Ik heb de laatste trein gemist en het enige wat ik kon bedenken was te wachten en een beetje rond te dolen totdat om half zes de eerste trein gaat. Aan een hotel heb ik helemaal niet gedacht.”

“Je kunt bij mij op de bank slapen.”

“Dank je voor het aanbod, maar we kennen elkaar niet.”

“Daarom stel ik de bank voor en niet mijn bed. Maar dan moet je wel nu willen meegaan. Voor mij is morgen een gewone werkdag.”

“Als directiesecretaresse.”

“Inderdaad. Maar in de praktijk leid ik het bedrijf.”

“De directeur komt alleen om zijn zakken te vullen?”

“Hij woont in Hong Kong.”

“Dan heeft hij veel vertrouwen in je.”

“Dat mag ook wel. Ik heb met hem samengewoond.”

Het was tien minuten lopen naar haar huis. Halverwege kwamen ze er tegelijkertijd achter dat ze zich nog niet aan elkaar hadden voorgesteld. Ze bleven midden op straat staan en gaven elkaar een hand. Eenmaal binnen was hij verrast. Gezien de kleren die ze droeg had hij een strakke moderne inrichting met veel wit, zwart en chroom verwacht (zoals hij een jaar later de woning zelf zou herinrichten), dus hij was verrast klassiek meubilair van zwaar eiken aan te treffen. Stefanie wees hem de w.c. en de koelkast, legde een kussen en een opgevouwen deken en laken op de leuning van de bank en verdween naar boven.

De volgende ochtend werd hij wakker van een hand op zijn borst en verstijfde. Hij opende zijn ogen en zag een geschrokken Stefanie, die zich verontschuldigde.

“Of je bent gewend te slapen in een onveilige omgeving of je bent al lang niet meer aangeraakt,” zei ze. Hij antwoordde haar niet maar zei: “Ik heb prima geslapen.”

Ze knikte en stond op.

“Over een half uur moet ik de deur uit. Dus je hebt nog tijd om je te douchen.”

Het had niets met de trucks en waar ze vandaan kwamen te maken, maar Gabriel durfde niet naar binnen te gaan. Hij had het recht niet meer om van anderen diensten te ontvangen. Tot welk doel zou het dienen? Hij zou geen bijdrage meer gaan leveren. Naar binnen gaan en van iemand aandacht vragen, eten bestellen, een praatje maken: verspilling van ieders energie. Hij draaide zich om en liep verder. Hij had dorst maar de dorst lessen had zijn functie verloren; hij had honger maar de honger stillen was zinloos geworden. Hij ging in de berm zitten. Waarom lopen? Waarheen? Ook het nabijgelegen dorp had hij niets te bieden. Deze berm zou zijn tent worden. Hij zou zich niet diep in het bos verstoppen; deze berm voldeed. Niemand zou hem opmerken. Toen viel hem het beeld van Simon de Pilaarheilige te binnen en hij barstte in een onbedaarlijk lachen uit. Gabriel de Bermheilige. Hij liet zich achterovervallen en keek naar de lucht. Een blauwe heldere hemel, verder wat witte sluierbewolking. Het ging een mooie dag worden. Hij zou hier blijven liggen en naar de hemel kijken. Hij had vrij zicht van horizon tot horizon en zou de hele baan van de zon kunnen volgen en regenwolken van verre zien aankomen en hé, daar aan de zuidwestelijke hemel is een smal strookje afnemende maan zichtbaar. Als hij nog tijd van leven had zou hij vanaf deze plek de weersverwachting kunnen gaan doen. Elke dag zouden mensen langskomen en hem vragen wat voor weer het die dag zou worden. Vrouwen uit het dorp wilden weten of ze de was buiten konden ophangen; kinderen wilden weten of ze regenkleding aan moesten wanneer ze naar school gingen; boeren vroegen zich af of het nodig was om de akkers te bevoeien. Hij zou naar de hemel kijken, een natte vinger in de lucht steken, de juiste voorspelling voor de dag doen.